

De Globale Danskernes Parlament

Problemstillinger
og policy forslag

DEN 28. AUGUST 2024

FÆLLESSALEN, CHRISTIANSBORG

Danes
Worldwide

DE GLOBALE
DANSKERES
PARLAMENT

90% af udlandsdanskerne
føler sig i høj grad danske.

72% af udlandsdanskerne
opfatter sig selv som en aktiv
ressource for Danmark.

KOLOFON

Tekst: Danes Worldwide
Layout: Refleks / refleksdesign.dk

Tal i denne publikation er baseret på en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Danes Worldwide i juni 2024 blandt 3.000 danskere bosat i udlandet.

Indhold

De globale danskere er et uudnyttet potentiale	4
Lad danske unge forblive danske statsborgere	8
Lovgivning om dansk statsborgerskab er utidssvarende	9
Bureaukrati og sagsbehandling forhindrer danske unge i at beholde deres danske statsborgerskab	9
Der er behov for at modernisere reglerne	11
Gør det lettere at vende hjem til Danmark	12
Lad de globale danskere bidrage til Danmark	13
Der er brug for et nyt paradigme: Fra skepsis og mistænkeliggørelse til åbne arme, når danskere vender hjem fra udlandet	14
Hjemvenden med familien	14
Hjemvenden til det danske arbejdsmarked	15
Hjemvenden til de danske myndigheder	16
Styrk de yngre generationers tilknytning til Danmark	18
Vi mister de globale, unge danskere	19
Uddannelsessystemet skal tilpasses verden udenfor Danmark	20
Vi skal tiltrække de globale danske unge til det danske arbejdsmarked	21
Skab bedre forhold for danskere i internationale organisationer	22
De arbejder i Danmarks interesse	23
Det skal være mere attraktivt at arbejde for Danmark i verden	24
Alle danske statsborgere skal have stemmeret	26
Det er på tide at modernisere stemmeretten for udlandsdanskere	27
Det er en politisk beslutning – ikke en juridisk nøjagtighed	27
Udvid stemmeretten – på sigt bør Grundloven ændres	28

De globale danskere er et uudnyttet potentiale

Der bor cirka 250.000 danskere uden for Danmark. Det svarer til befolkningstallet i Danmarks tredje største by. I en tid, hvor verden – og Danmark – er under pres, har behovet nok aldrig været større for at trække på alle de ressourcer, der kan styrke vores lille nation.

En meget stor del af disse danskere nærer stærke følelser for Danmark og opretholder en tæt tilknytning til deres fædreland gennem familie, venner, netværk, ferier og børn, der vender hjem. Af samme grund har mange en dansk bankkonto og MitID, ligesom de betaler skat i Danmark af f.eks. deres bolig eller pensionsopsparing. Den digitale udvikling har gjort det let at forblive en

del af et netværk i Danmark, følge danske nyheder og fortsat forbruge dansk kultur og kunst.

Mange danskere i udlandet er stolte af at være danske. De ser sig som ambassadører for Danmark, for danske værdier, dansk kultur og danske produkter. Dette bør vi som land udnytte. For danskerne i udlandet har generelt høje kompetencer via internationale erfaringer, gode uddannelser og sprogkundskaber.

Det gør det desto mere tankevækkende, at danskere i udlandet generelt ikke føler sig velkomne i deres hjemland og oplever, at der i Danmark ses med skepsis på deres udlandsophold. Det har vi

ikke råd til som land. Det danske arbejdsmarked mangler kvalificeret arbejdskraft, og der er akut behov for at gøre det attraktivt for danskere i udlandet at komme hjem og bruge deres kompetencer, erfaringer og netværk i danske virksomheder og organisationer.

Mange andre lande befinder sig under samme pres som Danmark, og de arbejder aktivt på at sikre en nær tilknytning mellem deres statsborgere i udlandet og hjemlandet. Det gør de blandt andet gennem bevarelse af stemmeretten til parlamentsvalg, smidigere muligheder for at vende hjem og en aktiv involvering af deres udenlandske borgere i eksport- og investeringssammenhænge. I Danmark gør vi lige nu det modsatte.

Konklusionen er, at Danmark går glip af et stort potentiale.

Der er brug for radikalt at ændre synet på danskere i udlandet og erkende, at vi lever i en global tidsalder, hvor det er helt naturligt at flytte ud og vende hjem. Det kan sågar være en fordel for Danmark – vi har bare ikke helt opdaget det endnu.

Lad os følge efter andre lande og gøre det mere attraktivt for danskere at flytte ud og vende hjem, så samfundet kan få gavn af denne uudnyttede ressource.

I dette papir behandler vi en række af de temaer, som optager danskere i udlandet – og som de globale danskere oplever er særligt udfordrende for deres tilknytning og hjemvenden til Danmark.

For hvert tema præsenterer vi en række konkrete forslag, men ideelt så vi gerne, at man skabte en samlet dagsorden til at se på de vilkår og regler, som gælder for danskere i udlandet, uanset om de er der som arbejdstagere, selvstændige, studerende, medfølgende ægtefælle og børn mv.

Det er oplagt at gentænke betydningen af globale danskere og værdien af at gøre det mere attraktivt for danskere i udlandet at bevare deres tilknytning til Danmark og bidrage til landet – hvad enten det er ved at vende hjem med nye kompetencer og forståelser til Danmark eller ved at arbejde for danske interesser i udlandet.

Med dette oplæg håber vi på at bringe nye forståelser, perspektiver og konkrete løsninger ind i debatten på vegne af de globale danskere.

Oplægget er udarbejdet af en række arbejdsgrupper med deltagelse af engagerede medlemmer af Danes Worldwide.

Jens-Otto Horslund
Bestyrelsesformand

Michael Bach Petersen
Generalsekretær

Oplevede problemstillinger blandt udlandsdanskere:

Bevarelse
af eget
statsborger-
skab: **10%**

Bevarelse
af børnenes
statsborger-
skab: **34%**

At få
udenlandsk
partner til
Danmark:
22%

Konverteringer
af IB mv.:
10%

Anerkendelse af udenlandske
jobkvalifikationer i Danmark:
10%

Udfordringer
med banker,
teleudbydere
mv.: **59%**

Ingen
udfordringer:
14%

Udfordringer
med det
offentlige
Danmark:
38%

Godkendelse af
uddannelseskvalifikationer
i Danmark: **14%**

Andet: **5%**

36% anser disse problemstillinger som
hindring for at vende hjem til Danmark.

**Lad danske
unge forblive
danske
statsborgere**

Lovgivning om dansk statsborgerskab er utidssvarende

Hvis man som dansk statsborger er født i udlandet, kan man være underlagt indfødsretslovens § 8:

Den, som er født i udlandet og aldrig har boet her i riget og ej heller har opholdt sig her under forhold, som tyder på samhørighed med Danmark, taber sin danske indfødsret ved det fyldte 22. år[...].

Denne regel har eksisteret siden 1925, meget få kender til den, men flere og flere danske statsborgere bliver i den globale tidsalder ramt af den. Med 99 år på bagen er lovgivningen ude af trit med en moderne verden, hvilket har den konsekvens, at danskere, der er og føler sig danske, med danske forældre risikerer at miste det statsborgerskab, de har haft fra fødslen. Der er i øjeblikket skønsmæssigt 50.000 danske statsborgere under 22 år, som er født i udlandet, og som kan være berørt af 22-års reglen.

Bureaukrati og sagsbehandling forhindrer danske unge i at beholde deres danske statsborgerskab

22-års reglen betyder, at man, hvis man er født i udlandet og aldrig har boet i Danmark eller opholdt sig her under forhold, der tyder på samhørighed med landet, skal søge om bevarelse af sit danske statsborgerskab, før man fylder 22 år, og derved modtage et statsborgerretsbevis. Med den nuværende praksis kan man først ansøge om bevarelse af statsborgerskab, når man er fyldt 21 år, og senest dagen før man fylder 22 år.

Som følge af den lange sagsbehandlingstid på 13-15 måneder, der overstiger "ansøgningsvinduet", vurderes op mod 500 danske statsborgere hvert år periodisk at havne i en situation uden gyldigt dansk pas med de omfattende konsekvenser, det kan have. Det betyder, at de kan være fanget i Danmark eller udlandet uden mulighed for at rejse eller legitimere sig. Det kan have store konsekvenser i mødet med myndigheder, når der f.eks. skal ansøges om opholdstilladelse, eller når de unge søger om – eller skal fortsætte med – uddannelse eller arbejde.

For at bevare det danske statsborgerskab skal man dokumentere sin tilknytning til Danmark, som enten kan være opnået gennem at have haft registreret bopæl i minimum tre sammenhængende måneder i Danmark, eller ved at dokumentere hyppige ophold i Danmark samt dansk kundskaber og interesse for dansk kultur, historie og samfund. Denne tilknytning skal være etableret, inden ansøgeren fylder 22 år.

Praksis for hvad der kan anses som "samhørighed med Danmark", og hvornår der kan ansøges, er fastlagt ved en administrativ praksis, som i løbet af årene har udviklet sig – desværre kun til større besvær for ansøgerne. Dertil kommer en vilkårlig forvaltningsmæssig praksis, der har udviklet sig på tværs af de pasudstedende myndigheder.

Hvis man er født i udlandet, vil det danske pas kun være gældende, indtil man fylder 22 år. For at få et nyt, dansk pas skal ansøgeren som oftest fremvise et dansk statsborgerretsbevis hos de pasudstedende myndigheder, også selv om ansøgeren tidligere har boet i Danmark.

44% af udlandsdanskerne har oplevet problemer med bevarelse af eget eller børnenes statsborgerskab.

42% af udlandsdanskerne har en forventning om at bosætte sig i Danmark igen.

40% af udlandsdanskerne har eller har haft børn, der planlægger at vende/er vendt hjem til Danmark.

Som det fremgår, er der flere problemer ved de gældende regler og praksis:

- For det første er 22-års reglen ikke alment kendt, og myndighederne kommunikerer ikke aktivt om den og dens eventuelle konsekvenser.
- Sagsbehandlingstiden på 13-15 måneder – ofte endnu længere – overskrider ansøgningsvinduet på ét år. Dette kan betyde, at unge danske statsborgere står uden gyldigt pas i en længere periode, mens deres ansøgning behandles, selvom den er indleveret rettidigt.
- Dokumentationskravene er særdeles omfattende, og det er ofte vanskeligt at tilvejebringe dokumentationen, som f.eks. dokumentation for ophold i Danmark for de sidste 20 år eller en stemplet og legaliseret fødselsattest fra Taiwan.

De andre nordiske lande indførte samme regler som Danmark tilbage i 1925, men praksis er langt smidigere i disse lande, end de er i Danmark.

Har man eksempelvis anmodet om at få sit pas fornyet i Finland mellem det fyldte 18. og 22. år, så betragtes dette som en tilkendegivelse af, at man vil bevare sit statsborgerskab, og en ansøgning om bevarelse er derfor ikke nødvendig. I Schweiz, der har samme regler, er det tilstrækkeligt at registrere sig ved en schweizisk repræsentation eller i Schweiz, inden man fylder 25 år, hvis man ønsker at bevare sit schweiziske statsborgerskab.

Forslag

Der er behov for at modernisere reglerne

Det er på høje tid med en gennemgang af hele indfødsretsområdet, hvor regler og hensyn ikke længere er tidssvarende til den globale verden, vi lever i. Konsekvenserne af gammeldags regler, en strammere administrativ praksis, mere omfattende dokumentationskrav og lang sagsbehandlingstid rammer alt for mange og sætter dem i en udsat position. De bliver reelt stillet udenfor det danske samfund.

Den uacceptabelt lange sagsbehandlingstid som Folketingets Ombudsmand tidligere har kritiseret, er helt central. Der bør skabes en langt smidigere proces for at kunne bevare statsborgerskabet, og registrering i CPR-registret i forbindelse med flytning til Danmark før det fyldte 22. år bør automatisk være dokumentation for kravet om, at man "har boet her i riget". Dermed behøver de pasudstedende myndigheder ikke at se et dansk statsborgerretsbevis. Dette vil også gøre op med den vilkårlige forvaltningsmæssige praksis, der har udviklet sig på tværs af de pasudstedende myndigheder.

For at gøre det lettere for danske unge at forblive danske statsborgere foreslås det, at Folketinget ved den kommende ændring af indfødsretslovens § 8:

- Udvider "ansøgningsvinduet", så der kan søges om bevarelse af dansk statsborgerskab fra det 18. år, som i Norge og Finland.
- Nedbringer sagsbehandlingstiden fra de nuværende 13-15 måneder til maksimalt seks måneder.
- Lader registrering i CPR-registret være dokumentation for kravet om, at man "har boet her i riget", så de pasudstedende myndigheder ikke behøver at se et dansk statsborgerretsbevis.
- Gør op med den uensartede forvaltningspraksis hos de pasudstedende myndigheder ved præciseringer af lovgivning og praksis i pasinstruksen og pasmanualen.

**Gør det
lettere at
vende hjem
til Danmark**

Lad de globale danskere bidrage til Danmark

Der er mange forskellige grunde til, at danskere bosætter sig i udlandet i kortere eller længere tid, men langt de fleste vender hjem igen.

Cirka 20.000 danskere vender hvert år hjem til Danmark. Langt størstedelen af disse ønsker at bidrage til det danske samfund. Mange af dem kommer hjem med gode uddannelser, stærke kompetencer samt international erhvervs erfaring og netværk. Det er det generelle indtryk, at de vender hjem til Danmark, fordi de tilvælger en tilværelse i Danmark, og de kommer ofte tilbage sammen med deres familie. Måske med en udenlandsk ægtefælle og børn født udenfor Danmark.

Men desværre oplever mange globale danskere, som vender tilbage til deres hjemland at blive mødt med bøvlede regler og en skepsis over at have boet i udlandet. De oplever ofte en anstrengende dialog med de danske myndigheder præget af manglende forståelse og måske endda mistro, eksempelvis i mødet med skattemyndighederne. Der er også svære betingelser for at vende hjem til Danmark med en udenlandsk ægtefælle og børn, ligesom det kan være svært at få anerkendt sine erhvervs kompetencer og -erfaringer, når man skal tilbage på det danske arbejdsmarked.

Danmark går glip af et enormt potentiale med mindre vi begynder at værne om de globale danskere i udlandet og give dem følelsen af at være velkomne i deres fædreland.

72% af udlandsdanskerne opfatter sig selv som en aktiv ressource for Danmark.

66% af udlandsdanskerne mener ikke, at Danmark gør nok for at bruge deres ressourcer.

Forslag

Der er brug for et nyt paradigme: Fra skepsis og mistænkeliggørelse til åbne arme, når danskere vender hjem fra udlandet

Der er brug for en grundlæggende anderledes tilgang i den danske forvaltning, som tager udgangspunkt i, at det er positivt at folk rejser ud i en kompleks global verden og vender hjem igen. Et holdningskifte hos alle aktører, især politikere, myndigheder, virksomheder og uddannelsesinstitutioner er nødvendigt, og det er på tide med et øget politisk fokus.

Danske politikere, myndigheder, virksomheder, uddannelsesinstitutioner mv. bør gøre det attraktivt for danskere at vende hjem. Børn og unge, der bor i udlandet, bør have følelsen af at være velkomne i Danmark. Vi har ikke råd til at lade være.

Særligt i lyset af Danmarks demografiske udfordringer med lave fødselstal, en aldrende befolkning og manglende arbejdskraft, bør det være en åbenlys og lavt hængende frugt i reformernes tidsalder at gøre det mere attraktivt for danskere at vende hjem til Danmark.

Hjemvenden med familien

Mange globale danskere har udfordringer med at flytte hjem til Danmark, hvis de under udlandsopholdet har fået en udenlandsk partner/ægtefælle. Mange oplever det som en nedværdigende proces med følelsen af at være "oppe imod systemet." Alene begrebet "familiesammenføring" er misvisende, idet familien flytter til Danmark i fællesskab og ikke sammenføres til Danmark. Resultatet er, at mange enten ikke vender hjem til Danmark eller også tager deres gode uddannelse under armen og fraflytter Danmark igen efter en periode.

For at gøre det mere attraktivt for danskere at vende hjem fra udlandsophold med deres internationale familie foreslås:

- Giv mere lempelig adgang til opholdstilladelse for medfølgende partnere/ægtefæller til danske statsborgere, der vender hjem til Danmark. Og opstil integrationsmål som f.eks. beståede danskprøver og beskæftigelse indenfor 3 år fra ankomst.

- Udvid den internationale borgerservice hos kommunerne til også at omfatte globale danskere, som kommer til Danmark. Her kan man facilitere et velkomstforløb til danskere på vej hjem, og man kan hjælpe med etableringen af familien, bolig, skat, sundhed og erhverv/job – på linje med kommunernes ”bosætningskonsulenter”. Globale danskere har brug for vejledning, og det er i Danmarks interesse, at processen med at komme hjem igen går så hurtigt og gnidningsfrit som muligt, så den globale dansker og familie kommer hurtigere i arbejde, i skole, osv. og dermed bidrager til det danske samfund.

Hjemvenden til det danske arbejdsmarked

Mange globale danskere der vender hjem til det danske arbejdsmarked med gode uddannelser, gode kompetencer, og international erhvervs erfaring oplever, at det er vanskeligt at komme ind på det danske arbejdsmarked igen. De større danske virksomheder, hvor der i forvejen er et internationalt miljø, er naturligvis og heldigvis undtagelser. Men på mange mindre arbejdspladser synes der at herske en udbredt mistro og skepsis over for de kompetencer og den internationale erfaring, som globale danskere vender hjem med.

For at gøre det mere attraktivt for danskere at vende hjem fra udlandsophold foreslås:

- Etabler en rådgivnings- og konsulentkapacitet med det formål at promovere værdien af global erfaring til dansk erhvervsliv, danske topledere, interesseorganisationer m.fl. Dette for at udbrede forståelse og værdsættelse af erhvervs erfaring fra udlandet. Der skal sættes ord og konkrete eksempler på den værdi, som globale danskere kan bringe til det danske arbejdsmarked.
- Opret et karrierenetværk for globale danskere med tilknyttede jobkonsulenter, som kan forbinde danskere med international uddannelse og erhvervs erfaring med hinanden, så disse kan inspirere hinanden til at komme ind på det danske arbejdsmarked.

Hjemvenden til de danske myndigheder

Globale danskere med helt almindelig økonomi bliver alt for ofte mødt med skepsis, uforståenhed, lange sagsbehandlingstider og i værste fald mistænkeliggørelse vedrørende indtjening, pension, opsparing og andre aktiver i og fra udlandet. Der er generelt stor uklarhed og usikkerhed om de danske skatteregler, når man kommer hjem efter et udlandsophold, ligesom der desværre er mange eksempler på ”bøvl” og uigennemskuelige regler. Der opleves meget rigide rammer i forhold til beskatning af udenlandske pensionsopsparinger, eller når flytningen til Danmark bliver en længere proces, fordi man arbejdsmæssigt er nødsaget til at rejse frem og tilbage mellem Danmark og udlandet over en længere periode.

Derudover er der i mange situationer en tung bevisbyrde for den hjemvendte dansker. Den enkelte skal bevise forhold vedrørende pension og beskatning i udlandet, men disse kan være umulige at frembringe, især hvis systemerne i udlandet ikke går langt nok tilbage, eller hvis de ikke er så velorganiserede eller digitaliserede som de danske.

For at gøre det mere attraktivt for danskere at vende hjem fra udlandsophold foreslås:

- Opret en særlig enhed hos SKAT, som er specialiseret i ud- og hjemflytning for globale danskere, så kommunikationen og praksis fremstår klar og ens fra SKATs side. Bedre kommunikation og vejledning fra SKAT, så det er nemt at forstå for personer uden et opdateret kendskab til det danske skattesystem, hvordan reglerne er for fuld og begrænset skattepligt som udlandsdansker.
- Udarbejd en vejledning for dokumentationskrav for skatte- og pensionsindbetalinger i udlandet, så der er mere gennemsigtighed med systemet og en større brugervenlighed.

95% af
udlandsdanskerne
holder sig opdateret
om, hvad der foregår
i Danmark.

43% af
udlandsdanskerne
betaler skat i Danmark.

81% af
udlandsdanskerne
besøger Danmark mindst
én gang om året, og **56%**
to eller flere gange.

22% af
udlandsdanskerne har
oplevet problemer med
at få en udenlandsk
partner til Danmark.

Styrk de yngre generationers tilknytning til Danmark

Vi mister de globale, unge danskere

Mange unge danskere opholder sig i udlandet af forskellige årsager. Nogle er født og/eller opvokset i udlandet, nogle følger med deres udstationerede forældre, andre er studerende, der tager deres uddannelse i udlandet, og en fjerde gruppe drager til udlandet efter endt uddannelse for at arbejde.

Fælles for alle disse unge er, at deres møde med Danmark efter deres udlandsophold sjældent foregår gnidningsfrit.

Mange unge, globale danskere oplever at blive mødt af en generel skepsis, når de overvejer at vende tilbage til Danmark. Selvom de føler en stærk tilknytning til deres hjemland, og ønsker at bidrage aktivt til det danske samfund, oplever mange at blive mødt af en kulturel barriere, særligt i forhold til arbejdsmarked og uddannelse. Det skaber hos de unge en følelse af, at de ikke er velkomne i Danmark, selvom mange aktivt kæmper for at bevare en tilknytning til deres hjemland.

Resultatet bliver, at for mange unge globale danskere fravælger Danmark som et sted, de ønsker at etablere sig. Derved mister Danmark den unge arbejdskraft, som ellers er i høj kurs overalt.

Unge globale danskere, der er opvokset i udlandet, identificerer sig selv som gode ambassadører for Danmark i udlandet, og de kæmper typisk for at bevare deres danske identitet. Dog er der ingen initiativer fra dansk side til at hjælpe dem med at bevare tilknytningen til Danmark. Til gengæld oplever de, at der udover de øvrige barrierer, opstilles strenge krav til at bevise "danskhed", herunder på statsborgerskabsområdet med 22-års reglen.

Nogle destinationer er begunstigede af danske kirker, skoler og foreninger, der til en vis grad kan bidrage til at sikre en tættere tilknytning, men der ligger et stort potentiale i mere aktivt at sikre en tilknytning til Danmark for de unge globale danskere.

Med inspiration fra f.eks. Irland og deres "Support for Irish Diaspora" kunne der etableres en tilsvarende enhed i Danmark med fokus på at sikre tilknytningen til Danmark for globale danskere, herunder de unge, der står i et livsvalg mellem forskellige kulturer. Denne enhed kunne også fungere som "single point of entry" for hjælp og vejledning i forbindelse med hjemvenden til Danmark.

Forslag

Uddannelsessystemet skal tilpasses verden udenfor Danmark

Danske studerende, der uddanner sig i udlandet, møder ofte et dansk uddannelsessystem, som ikke er åbent over for eller anerkender internationale kvalifikationer, og som konverterer dem fejlagtigt.

Ligeledes oplever mange unge, der studerer i udlandet, en svingende praksis i SU-styrelsen. Studerende, der er berettiget til at modtage SU, får ofte afslag på deres ansøgninger og skal igennem lange klageprocesser for at kunne tage deres SU med til udlandet.

På uddannelsesområdet bør der løsnes op for de rigide regler, der ikke er tilstrækkeligt åbne over for internationale kvalifikationer. Der bør være en bredere anerkendelse af kompetencer og faglighed fra udenlandske uddannelser og en tiltro til, at selvom uddannelserne ikke er ens, er fagligheden på samme niveau.

For at gøre det lettere for danske unge, der studerer i udlandet at komme tilbage til Danmark, foreslås:

- Større anerkendelse af afgangseksamener fra internationale gymnasieuddannelser i forhold til en dansk gymnasial uddannelse.
- Sikre bedre muligheder for, at danskere med internationale bacheloruddannelser kan fortsætte deres uddannelse i Danmark.
- Iværksæt initiativer til at facilitere studierelevant arbejde i danske virksomheder for danske studerende i udlandet, f.eks. i ferieperioder og virtuelt.
- Mere ensartet praksis i SU-styrelsen ved ansøgninger om SU til udenlandske uddannelser.

Vi skal tiltrække de globale danske unge til det danske arbejdsmarked

På trods af mangel på kvalificeret arbejdskraft på det danske arbejdsmarked oplever mange danske studerende eller young professionals i udlandet store problemer med at finde job i Danmark. Og dette til trods for, at de taler dansk og er lette at integrere på en dansk arbejdsplads. De oplever en udbredt skepsis i danske virksomheder overfor deres udenlandske uddannelse og de kompetencer og den erfaring, de har tilegnet sig i udlandet.

Der er brug for et holdningsskifte hos virksomhederne, men det er ikke nok. Danske beslutningstagere bør italesætte og igangsætte en aktiv rekruttering og tiltrækning. I øjeblikket går vi glip af for meget talent og potentiale.

For at gøre det lettere for danske unge, der studerer i udlandet, at komme tilbage til Danmark foreslås:

- Etabler en database med danske studerende i udlandet, f.eks. baseret på modtagelsen af SU, hvor man giver danske virksomheder, rekrutteringsbureauer mv. mulighed for at kunne kontakte de studerende med relevant information og i slutningen af deres studieophold med jobmuligheder.
- Iværksæt en kommunikationsindsats over for danske virksomheder, som fortæller om de fordele, der kan være ved at ansætte en dansk studerende fra udlandet.

Skab bedre forhold for danskere i internationale organisationer

De arbejder i Danmarks interesse

Danmark står som mange andre lande over for en række kriser – klima, migration og nye geopolitiske trusselsbilleder – som kun kan håndteres og løses internationalt.

Mange danskere bor og arbejder i udlandet som ansatte i internationale organisationer, såsom EU, FN, NATO, OECD, OSCE, Europarådet, Verdensbanken, IMF mv.

Det er afgørende for Danmark, at der i disse organisationer er danske ansatte, der kan præge arbejdet med danske perspektiver og løsninger, og som har kendskab til danske forhold, danske demokratiske traditioner og danske værdier. Det gælder særligt, men ikke kun, EU-institutionerne, idet mere end halvdelen af al dansk lovgivning udspringer herfra.

En særlig problematik gør sig gældende i forhold til EU, FN og NATO, hvor antallet af danskere har

været nedadgående i mange år. Det svækker Danmarks indflydelse og mulighed for at påvirke de beslutninger, der har stor betydning for Danmark i de kommende år.

Desværre er båndet svagt mellem den danske centraladministration og mange af de danskere, der er ansat i internationale organisationer. De fleste bliver kun i begrænset omfang, hvis overhovedet, kontakten af de danske myndigheder – i modsætning til andre landes myndigheder, der bruger deres landsmænd aktivt til at fremme nationale interesser. Den viden og det netværk disse danskere besidder, burde ellers være af stor interesse for et lille land som Danmark, der er dybt afhængig af internationalt samarbejde.

Derudover tyder meget på, at andre lande gør mere for at holde kontakten med deres statsborgere og fremme deres og deres familiers forhold, fordi det i sidste ende er i landenes interesse. Det kan Danmark uden tvivl lære noget af. Og det haster med at lave om på denne praksis.

72% af udlandsdanskerne opfatter sig selv som en aktiv ressource for Danmark.

66% af udlandsdanskerne mener ikke, at Danmark gør nok for at bruge deres ressourcer.

Forslag

Det skal være mere attraktivt at arbejde for Danmark i verden

Som følge af Danmarks sårbarhed som lille land og afhængighed af internationale organisationer, har Danmark ikke andet valg end at styrke den danske tilstedeværelse i de internationale organisationer. Derfor skal det gøres mere attraktivt for danskere at søge en karriere i disse organisationer – ligesom det er vigtigt at skabe karriereveje i Danmark for danskere med værdifuld erfaring fra disse organisationer.

Der bør derfor gøres mere for at:

- Sætte turbo på at få flere danskere ansat i internationale organisationer, herunder særligt EU, FN og NATO.
- Forbedre kontakten mellem danskere ansat i internationale organisationer og de danske myndigheder.

Herudover bør det være meriterende at have været ansat i en international organisation, f.eks. i en af EU-institutionerne, når man vender hjem til den danske centraladministration. I dag anses international erfaring ikke for at være karrierefremmende. Resultatet er, at det ikke er attraktivt at forfølge en karriere i en international organisation, og derudover er der alt for få topchefer i den danske centraladministration med international erfaring og netværk.

For at sikre bedre vilkår, og gøre det mere attraktivt for danskere, der arbejder i internationale organisationer, foreslås:

- Udarbejd en national handlingsplan til fremme af danskere i internationale organisationer, som Danmark er medlem af – på linje med den EU-handlingsplan, som blev iværksat af Finansministeriet i 2017. Denne kan med fordel lanceres i foråret 2025 i forbindelse med Danmarks medlemskab af FN's Sikkerhedsråd og det danske EU-formandskab i 2025.
- Opret en koordinerende enhed i centraladministrationen, der skal sikre implementeringen af handlingsplanens aktiviteter på tværs af ministerier, opfølgning, inddragelse af erhvervsorganisationer mv.
- Udarbejd årlige oversigter over danskere ansat i internationale organisationer – på linje med de oversigter, der offentliggøres i dag om

danskere ansat i EU – som er tilgængelig for relevante myndigheder, erhvervsorganisationer og virksomheder, der også kan drage nytte af de danske kontakter.

- Sikring af minimum et årligt kontaktpunkt mellem relevante dele af centraladministrationen og danskere ansat i internationale organisationer.
- Faste møder mellem tilrejsende danske ministre, erhvervsdelegationer, parlamentariske delegationer og lign. og de danske ansatte i de pågældende internationale organisationer.
- Opret en “one-stop-shop” i centraladministrationen for danskere ansat i internationale organisationer for at få vejledning og eventuel støtte til karrieren i den pågældende organisation. Denne enhed kunne også være ansvarlig for kontakten til de internationale organisationers HR-afdelinger og aktivt gøre opmærksom på ansættelsesmuligheder i disse.
- Afhold en årlig rekrutteringskonference – en karrieremesse – hvor internationale organisationer deltager med bl.a. danske ansatte til at informere om karrieremuligheder i de internationale organisationer, opbygge netværk mv.
- Brug af danske ansatte i internationale organisationer til intern uddannelse i centraladministrationen og i Folketinget samt med henblik på undervisning på universiteter.
- Etabler strukturelle muligheder for, at danske ansatte i internationale organisationer kan få arbejdsophold i centraladministrationen.
- Danske ansatte i internationale organisationer bør generelt sidestilles med danskere udsendt af den danske stat.
- Nyt kriterium om erfaring fra internationale organisationer i forbindelse med relevante chefudnævnelser i centraladministrationen.
- Opret en særlig enhed i henholdsvis SKAT og Udbetaling Danmark, der er specialiseret i skat og pension for statsudsendte/ ansatte i internationale organisationer.

**Alle danske
statsborgere
skal have
stemmeret**

Det er på tide at modernisere stemmeretten for udlandsdanskere

Mange af de ca. 250.000 danske statsborgere, der bor i udlandet for en kortere eller længere periode, har ikke mulighed for at afgive deres stemme ved Folketingsvalg eller folkeafstemninger i Danmark. Det skyldes som udgangspunkt bestemmelsen i Grundlovens § 29 om, at man skal have "fast bopæl i riget" for at være optaget på valglisten.

Den manglende stemmeret er kilde til stor frustration og vrede blandt danskere bosat i udlandet. Ca. 75% tilkendegiver i undersøgelser, at de gerne vil kunne stemme i Danmark. Mange har tilbragt store dele af deres liv i Danmark. Og mange planlægger at gøre det igen. Blandt danskere bosat i udlandet hersker en udbredt følelse af umyndiggørelse, fordi de ikke kan deltage i den demokratiske proces i deres hjemland, hvis love og politik også påvirker dem. Det kan medvirke til at skubbe globale danskere længere væk fra et aktivt engagement i det danske samfund, som vi ellers har brug for.

Det er en politisk beslutning – ikke en juridisk nøjagtighed

Med fortolkningen af grundlovens bestemmelse adskiller Danmark sig fra de øvrige EU-lande, som i dag giver deres statsborgere langt bedre muligheder for at deltage i den hjemlige demokratiske proces, uagtet at de bor i udlandet. Stemmeretten udgør det bærende element i et demokratisk samfund, men med bestemmelsen mister de fleste danskere efter kun 2 år i udlandet retten til at stemme ved Folketingsvalg i Danmark.

Folketinget har siden 1970 vedtaget en række bestemmelser om, at visse persongrupper – til

trods for, at de faktisk har bopæl i udlandet – under forskellige betingelser "anses for at have fast bopæl i riget". Disse åbner alle op for en udvidende fortolkning af Grundlovens bopælskrav, og er i dag indeholdt i Folketingsvalglovens § 2.

Ved en lovændring i 1980 tog Folketinget ikke stilling til, hvad der skulle forstås ved begrebet "midlertidigt ophold i udlandet". Det overlod man til et Valgrets-nævn, der blev nedsat samme år, og som lige siden har taget stilling til de konkrete fortolkninger af den nye bestemmelse. Fra 1980 til 2002 var Valgrets-nævnets praksis, at "midlertidigt ophold" for de særlige persongrupper kunne anses som op til 12 år i udlandet.

Valgrets-nævnet besluttede på egen hånd, at fra 2003 skulle den øvre grænse på 12 år nedsættes til 8 år for de særlige persongrupper af udlandsdanskere. I 2004 vedtog Folketinget en grænse på 2 år for øvrige udflyttere. Begge bestemmelser er gældende i dag. Det er problematisk, at det ikke er Folketinget, der træffer den fulde afgørelse om udlandsdanskernes stemmeret, men derimod et administrativt sammensat Valgnævn, der selvstændigt beslutter, hvad den øvre grænse for "midlertidigt ophold i udlandet" er. Det bør selvsagt være en politisk, og ikke administrativ, beslutning.

Folketinget har flere gange ment at have kompetence til at fortolke Grundlovens ord og bestemme, hvordan de skal forstås. Dette betyder, at fortolkningen af fast bopæl i riget ikke er rent juridisk, men ligger i krydsfeltet mellem jura og politik – og dermed, at Folketinget igen kan fortolke bestemmelsen. Det kræver altså ikke en ændring af Grundloven at udvide valgetten til mange af de danske statsborgere, der er bosat i udlandet.

Forslag

Udvid stemmeretten – på sigt bør Grundloven ændres

For at give alle – og indtil det er muligt, flere – danske statsborgere stemmeret foreslås:

- Lad stemmeretten følge statsborgerskabet, og slet Grundlovens § 29 om "fast bopæl i riget", så alle danske statsborgere bosat i udlandet kan deltage i den demokratiske proces i Danmark.
- Indtil en ændring af Grundloven viser sig mulig, bør Folketingsvalglovens § 2 ændres, så alle danske statsborgere bosat i udlandet bevarer stemmeretten i minimum 12 år. Denne grænse bør fastsættes politisk.

72% af udlandsdanskerne
vil gerne kunne stemme til
Folketingsvalg i Danmark.

Årsager til at blive udlandsdansker:

Karriere:
39%

Kærlighed:
30%

Kulturskift:
6%

Medfølgende
familie: **9%**

Studieophold:
8%

Andet:
8%

Danes Worldwide er medlems- og interesseorganisation for de ca. 250.000 danskere, der bor uden for Danmark.

Danes Worldwide hjælper globale danskere før udrejse, med at bevare tilknytningen til Danmark under udlandsopholdet og i forbindelse med hjemvenden til Danmark. Det sker gennem medlemsservices som juridisk og praktisk rådgivning, danskundervisning på folkeskoleniveau og netværk i hele verden og Danmark.

Danes Worldwide er de globale danskeres talerør over for politikere og andre beslutningstagere i Danmark, og arbejder for at sikre, at de globale danskere får så mange rettigheder som muligt i forhold til danske medborgere bosat i Danmark.